

HERCEGOVAC 2027

KATALOG PROJEKATA DO 2027. GODINE NA
TEMELJU KONCEPTA "PAMETNA OPĆINA"

KOLOVOZ 2020

RADNA VERZIJA 5.0

Naručitelj:

Općina Hercegovac
Moslavačka 150
HR-43284 Hercegovac

Dokument izradili:

T&MC Group
Zelinska 4
HR-10000 Zagreb
Tel: +385 1 4811 230
www.tmc-holding.com

Sudjelovali u izradi dokumenta:

T&MC Group

- ❖ Dr.sc. Damir Novotny, *Managing Partner*
- ❖ Lucia Punda, mag. oec., *Consultant*

SADRŽAJ

1. STRATEŠKA PODRUČJA DJELOVANJA, GLAVNI RAZVOJNI PROJEKTI I OPERATIVNI CILJEVI	1
2. KATALOG PROJEKATA.....	6
2.1. Područje djelovanja: Gospodarstvo, poljoprivreda i radna mjesta.....	7
2.2. Područje djelovanja: Obrazovanje, kultura i uvjeti života.....	11
2.3. Područje djelovanja: Općinska uprava i ruralne usluge	16
2.4. Područje djelovanja: Prostor, okoliš i energija.....	20
3. PROCES PLANIRANJA I IMPLEMENTACIJE RAZVOJNIH PROJEKATA	24
3.1. Financiranje projekata.....	26
4. MONITORING I EVALUACIJA.....	27
POPIS SLIKA.....	31
POPIS TABLICA	32

1. GLAVNI RAZVOJNI PROJEKTI, STRATEŠKA PODRUČJA DJELOVANJA I OPERATIVNI CILJEVI

Katalog projekata do 2027. godine temelji se na dokumentu Hercegovac 2027 - Plan razvoja Općine do 2027. godine na temelju koncepta „pametna općina“. Za ostvarivanje postavljene dugoročne vizije i glavnih strateških ciljeva Općine Hercegovac (u daljnjem tekstu Općina) za razdoblje do 2027. godine potrebno je izvršiti pripremu i implementaciju ključnih projekata, koje će Općina pokretati samostalno i u partnerstvu s privatnim sektorom. Nakon definiranja prioritetnih područja djelovanja, potrebno je definirati operativne, odnosno specifične ciljeve, a nastavno na te dvije kategorije, u daljnjem postupku razvija se i katalog glavnih razvojnih projekata. Glavni razvojni projekti usmjereni su na implementaciju strateškog plana razvoja koji se temelji na konceptu „pametna općina“. Odnos prioritetnih područja djelovanja, razvojnih projekata i operativnih, odnosno specifičnih ciljeva je vidljiv u Tablici 1.

Tablica 1: Područja djelovanja, razvojni projekti i operativni ciljevi razvoja Općine do 2027. g.

PODRUČJA DJELOVANJA	RAZVOJNI PROJEKTI	OPERATIVNI (SPECIFIČNI CILJEVI)
PD – 1. Gospodarstvo, poljoprivreda i radna mjesta	RP – 1.1. Izgradnja i opremanje poduzetničkog inkubatora	OC – 1.1.1. Stvaranje kvalitetnih radnih mjesta OC – 1.1.2. Stvaranje uvjeta za privlačenje visoko obrazovane radne snage OC – 1.1.3. Pokretanje privatnih ulaganja u osnivanja start – up tvrtki koje svoje djelovanje temelje na novim / kreativnim tehnologijama OC – 1.1.4. Osiguravanje postojanja servisnog prostora i uvjeta za inkubaciju start – up tvrtki (prostor, oprema, tehnologija) i uspostavljanje <i>coworking</i> prostora
	RP – 1.2. Osnivanje centra kompetencija za pametnu poljoprivredu i nove tehnologije unutar poduzetničkog inkubatora	OC – 1.2.1. Osiguravanje prostora za dijeljenje znanja i iskustava tvrtki u domeni „pametne poljoprivrede“ – među tvrtkama i među stanovništvom OC – 1.2.2. Osiguravanje prostora za dijeljenje znanja i iskustava tvrtki čija je djelatnost u domeni novih i kreativnih tehnologija OC – 1.2.3. Osiguravanje prostora za dijeljenje znanja i iskustava u domeni ruralnog turizma – među tvrtkama i među stanovništvom
	RP – 1.3. Poticanje ulaganja stanovnika Općine u razvoj turističkih smještajnih kapaciteta u domaćinstvu i ugostiteljske ponude	OC – 1.3.1. Poticanje privatnih ulaganja u razvoj smještajnih kapaciteta (hotel) OC – 1.3.2. Pokretanje privatnih ulaganja u razvoj ugostiteljske ponude (objekti za pružanje usluga hrane i pića) OC – 1.3.3. Osnivanje turističkog informacijskog centra (TIC) u Općini OC – 1.3.4. Poticanje razvoja sportsko – turističkih sadržaja
	RP – 1.4. Izgradnja lokalnih postrojenja za skladištenje i preradu proizvoda biljnog ili životinjskog podrijetla	OC – 1.4.1. Uspostavljanje lokalnih kapaciteta za skladištenje OC – 1.4.2. Uspostavljanje kapaciteta za lokalnu preradu ratarskih proizvoda OC – 1.4.3. Uspostavljanje lokalnog logističkog centra i centra za otkup dobara OC – 1.4.4. Pokretanje lokalne proizvodnje visoko kvalitetnih prehrambenih proizvoda s visokom dodanom vrijednosti OC – 1.4.5. Stvaranje prepoznatljivog lokalnog proizvoda koji se temelji na inovaciji, ali i na tradiciji OC – 1.4.6. Poticanje kratkih lanaca opskrbe na lokalnoj razini za ugostiteljske i turističke objekte

PODRUČJA DJELOVANJA	RAZVOJNI PROJEKTI	OPERATIVNI (SPECIFIČNI CILJEVI)
PD – 2. Obrazovanje, kultura i uvjeti života	RP – 2.1. Obnova kuće i mlina Petr: osnivanje centra digitalnog i cjeloživotnog obrazovanja	OC – 2.1.1. Očuvanje (neregistrirane) industrijske baštine OC – 2.1.2. Osiguravanje prostora za dualno obrazovanje OC – 2.1.3. Osiguravanje prostora za cjeloživotno obrazovanje OC – 2.1.4. Osiguravanje centralnog prostora za pružanje ruralnih usluga stanovnicima
	RP – 2.2. Urbana revitalizacija središta Općine	OC – 2.2.1. Osiguravanje centralnog prostora za pružanje ruralnih usluga stanovnicima OC – 2.2.2. Uređenje centralnog prostora Općine za aktivnosti i događanja na otvorenom uz „pametnu“ infrastrukturu (za stanovnike i posjetitelje / turiste) OC – 2.2.3. Energetska obnova pročelja postojećih objekata
	RP – 2.3. Uređenje zelenih i javnih površina u Hercegovcu i ostalim općinskim naseljima	OC – 2.3.1. Povećana turistička atraktivnost Općine OC - 2.3.2. Povećanje turističke ponude kroz izgradnju infrastrukture za razvoj biciklističkog turizma OC – 2.3.3. Ozelenjavanje zapuštenih javnih površina – hortikulturno uređenje javnih površina OC – 2.3.4. Uređivanje pješačkih staza
	RP – 2.4. Uređenje sportsko – rekreacijskog centra	OC – 2.4.1. Uređivanje sportske infrastrukture – nogometno igralište s atletskom stazom i manjim tribinama OC – 2.4.2. Uređivanje sportske infrastrukture – višenamjenskog rekreacijskog prostora za više sportova: košarka i odbojke, <i>street workout</i> prostor OC – 2.4.3. Osiguravanje popratne sportske infrastrukture
	RP – 2.5. Proširenje ponude djelatnosti tercijarnog sektora u naseljima Općine	OC – 2.5.21 Diverzifikacija gospodarskih aktivnosti stanovnika Općine OC – 2.5.21 Osiguravanje dostupnosti usluga koje omogućuju visoku kvalitetu života stanovnicima (praonice, servisi i sl.)

PODRUČJA DJELOVANJA	RAZVOJNI PROJEKTI	OPERATIVNI (SPECIFIČNI CILJEVI)
PD – 3. Općinska uprava i ruralne usluge	RP – 3.1 Digitalizacija općinske uprave	OC – 3.1.1. Unapređenje brzine i kvalitete dijeljenja informacija sa stanovnicima OC – 3.1.2. Stvaranje digitalnog prostora za međusobnu komunikaciju i suradnju između općinske uprave i stanovnika OC – 3.1.3. Omogućavanje mobilnosti rada općinske uprave OC – 3.1.4. Omogućavanje digitalizacije procesa organizacije rada i poslovnih procesa Općine
	RP – 3.2. Razvoj „pametne“ lokalne mobilnosti	OC – 3.2.1. Razvoj „zelene“ mobilnosti – osiguravanje uvjeta za porast broja električnih vozila OC – 3.2.2. Razvoj mobilnosti na „zahtjev“, odnosno od „vrata do vrata“ i „dijeljenje“ mobilnosti OC – 3.2.3. Osiguravanje dostupnosti svih usluga stanovnicima (na području Općine i okolnih JLS) OC – 3.2.4. Razvoj visoke razine brige o mobilnosti ugroženih skupina stanovnika i pristupa svim potrebnim uslugama
	RP – 3.3. Izgradnja centra za pružanje usluga smještaja i njege starijim osobama	OC – 3.3.1. Razvoj visoke razine brige o zadovoljavanju svih potreba osoba starije dobi OC – 3.3.2. Osiguravanje centralnog prostora za pružanje svih potrebnih usluga osobama starije dobi
	RP – 3.4. Izgradnja općinskih stanova	OC – 3.4.1. Demografska obnova Općine kroz osiguravanje stambenih prostora za mlade obitelji OC – 3.4.2. Izgradnja stambenog fonda Općine OC – 3.4.2. Privlačenje visoko obrazovane radne snage, školovane na sveučilišnim i visokoškolskim ustanovama izvan Općine

PODRUČJA DJELOVANJA	RAZVOJNI PROJEKTI	OPERATIVNI (SPECIFIČNI CILJEVI)
PD – 4. Prostor, okoliš i energija	RP – 4.1. Razvoj sustava odvodnje i pročištača voda u naseljima u Općini prema projektu „Vodno-komunalna infrastruktura aglomeracija Garešnica i Hercegovac“	OC - 4.1.1. Unapređenje sustava javne odvodnje otpadnih voda OC - 4.1.2. Unapređenje sustava javne vodoopskrbe
	RP – 4.2. Planiranje prostora i okoliša	OC - 4.2.1. Izrada općih i detaljnih urbanističkih planova OC - 4.2.2. Prilagođavanje prostornih planova uređenja Općine razvojnim planovima Općine
	RP – 4.3. Izgradnja kapaciteta za lokalnu proizvodnju energije iz obnovljivih izvora	OC - 4.3.1. Pokretanje lokalne proizvodnje energije iz obnovljivih izvora OC - 4.3.2. Postizanje što veće energetske neovisnosti Općine OC - 4.3.3. Općina prepoznatljiva kao „zelena Općina“
	RP – 4.4. Izgradnja javno dostupne stanice za napajanje (punionice) električnih vozila	OC - 4.4.1. Razvoj „zelene“ mobilnosti – osiguravanje uvjeta za porast broja električnih vozila OC - 4.4.2. Općina prepoznatljiva kao „zelena“ Općina OC - 4.4.3. Privlačenje okolišno osviještene turističke potražnje (koja na odmor putuje električnim vozilima)

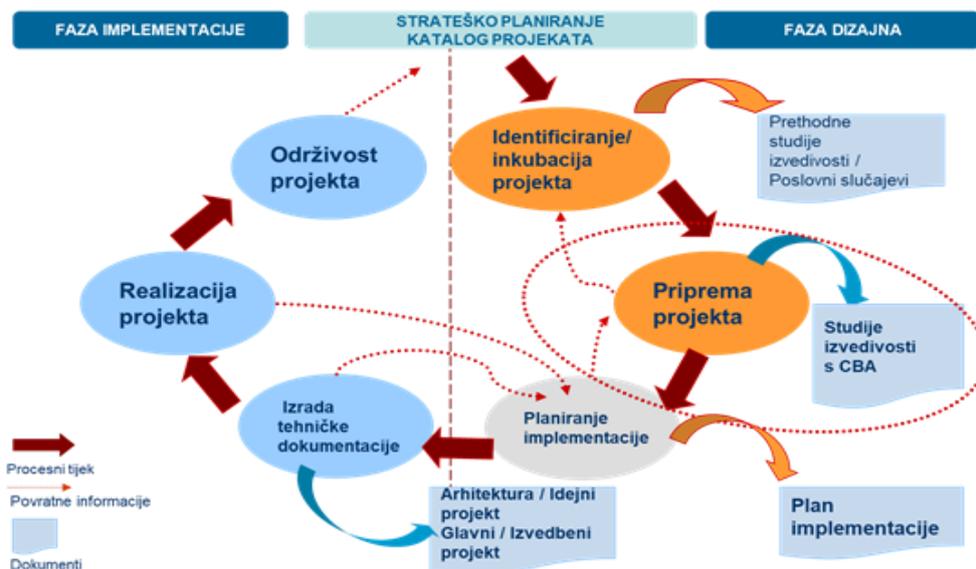
Izvor: T&MC Group

2. KATALOG PROJEKATA

U katalogu projekata sadržani su glavni razvojni projekti prema četiri područja djelovanja. Glavni razvojni projekti usmjereni su na „pametni“ razvoj Općine u razdoblju do 2027. godine.

Priprema i realizacija implementacijskih projekata je kompleksan proces koji zahtijeva strukturiran pristup (Slika 1). Proces započinje strateškim planiranjem i identifikacijom projekata koji će se provesti. Identifikacija projekta bazira se na prethodnim studijama izvedivosti ili poslovnim slučajevima. Nakon identifikacije slijedi proces pripreme projekta koji uključuje izradu studije izvedivosti. Izradom studije izvedivosti započinje proces implementacije za koji se prethodno mora izraditi plan implementacije. Nakon izrađenog plana implementacije potrebno je izraditi tehničku dokumentaciju kako bi se u konačnici realizirao projekt te osigurala njegova održivost.

Slika 1: Proces pripreme i realizacije implementacijskih projekata

Izvor: T&MC Group

2.1. Područje djelovanja: Gospodarstvo, poljoprivreda i radna mjesta

NAZIV PROJEKTA	IZGRADNJA I OPREMANJE PODUZETNIČKOG INKUBATORA
Broj projekta:	RP – 1.1.
Lokacija projekta:	HERCEGOVAC – BUDUĆA PODUZETNIČKA ZONA ISTOK
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT
Opis:	Izgradnja poduzetničke infrastrukture predstavlja ključni provedbeni projekt za poticanje razvoja poduzetništva i stvaranja novih radnih mjesta. Projekt bi bio smješten u poduzetničkoj zoni koja bi bila namijenjena poduzetnicima iz novih tehnologija i sektora budućnosti. U okviru projekta izveli bi se: • poduzetnički centar; • manja skladišta i logistika; • servisni centar (zajednički podupirući servisi). Inkubator je središnje mjesto za kreiranje novih poduzetnika. Poduzetnički inkubator bi bio opremljen za potrebe razvoja mikro i malih poduzeća i obrta u područjima "pametne poljoprivrede", agro-turizma i novih tehnologija povezanih s konceptom "pametnog grada / pametnog sela" te kreativnih djelatnosti. Osim odgovarajuće opreme i "coworking prostora", inkubator bi bio opremljen širokopojasnim pristupom Internetu, računalnom mrežom koju bi koristili svi poduzetnici smješteni u inkubatoru te servisnim prostorom. Projekt bi bio usklađen s III. izmjenama i dopunama PPUO Hercegovac
Opći cilj:	Razvoj nove poduzetničke strukture s kvalitetnim radnim mjestima – „pametno gospodarstvo“ Razvoj „pametne“ poljoprivrede, lokalne prerade i ruralnog turizma
Planirana vrijednost:	HRK 17,0 milijuna
Financiranje:	ESI fondovi / JLS
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2021. – Q1 2022. Realizacija: Q3 2022. – Q4 2024.

NAZIV PROJEKTA	OSNIVANJE CENTRA KOMPETENCIJA ZA PAMETNU POLJOPRIVREDU I NOVE TEHNOLOGIJE UNUTAR PODUZETNIČKOG INKUBATORA
Broj projekta:	RP – 1.2.
Lokacija projekta:	HERCEGOVAC – BUDUĆA PODUZETNIČKA ZONA ISTOK
Vrsta projekta:	KOMPLEMENTARNI PROJEKT
Opis:	Kako bi se osiguralo dijeljenje znanja i vještina među lokalnim poduzetnicima, gostujućim predavačima i poduzetnicima, ali i svim zainteresiranim stanovnicima, potrebno je osnovati Centar kompetencija za pametnu poljoprivredu i nove tehnologije. On će djelovati kao facilitator izgradnje odnosa između lokalnih i vanjskih poduzetnika, kako bi se dijelile najbolje prakse, ali i potakle poslovne suradnje i stvorio novi poslovni ekosustav.
Opći cilj:	Razvoj nove poduzetničke strukture s kvalitetnim radnim mjestima – „pametno gospodarstvo“
Planirana vrijednost:	HRK 7,0 milijuna
Financiranje:	ESI fondovi / JLS
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2021. – Q1 2022. Realizacija: Q3 2022. – Q4 2027.

NAZIV PROJEKTA	<i>Ilustrativno</i> AKTIVNOSTI POTICANJA ULAGANJA STANOVNIKA OPĆINE U RAZVOJ TURISTIČKIH SMJEŠTAJNIH KAPACITETA
Broj projekta:	RP – 1.3.
Lokacija projekta:	HERCEGOVAC
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT
Opis:	U cilju razvoja turističke ponude, Općina će poticati ulaganja kroz aktivnosti individualnog informiranja, grupnih radionica, savjetovanja u svim fazama poslovnog pothvata razvoja smještajnih kapaciteta u turizmu – turističkih smještajnih kapaciteta u domaćinstvu i smještajnih objekata iz skupine ostali ugostiteljski objekti za smještaj (npr. apartmani, kuće za odmor, hosteli, lovački dom, objekti za robinzonski smještaj), kao i objekata iz skupine hoteli (hotel baština, difuzni hotel, hotel i neke od lječilišnih vrsta koje pružaju medicinske usluge ili usluge medicinskog wellnesa u turizmu) i objekata iz skupine kampovi. Općinska uprava će osigurati uvjete (uključujući prostor) za izgradnju smještajnih kapaciteta koji će biti od posebne važnosti za razvoj turističkog proizvoda Općine. Navedeni smještajni kapaciteti bi trebali biti smješteni u prostoru Općine na kojem će biti razvijen budući turistički centar sa slijedećim sadržajima: • hotel; • ugostiteljski objekti; • turistički-info centar i recepcija turista za difuzni smještaj; • sportsko-izletnički centar – piknik zona. Smještajni kapaciteti će odgovarati karakteristikama turističke potražnje, odnosno radit će se o manjim objektima – turističke zone manje od 15 ha, objekti iz skupine kampovi površine manje od 2 ha i sl.
Opći cilj:	Razvoj „pametne“ poljoprivrede, lokalne prerade i ruralnog turizma
Planirana vrijednost:	HRK 18,5 milijuna
Financiranje:	ESI fondovi / JLS / privatni ulagači
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2021. – Q1 2022. Realizacija: Q3 2022. – Q4 2027.

NAZIV PROJEKTA	<i>Ilustrativno</i> IZGRADNJA LOKALNIH POSTROJENJA ZA SKLADIŠTENJE I PRERADU PROIZVODA BILJNOG ILI ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA
Broj projekta:	RP – 1.4.
Lokacija projekta:	HERCEGOVAC – BUDUĆA PODUZETNIČKA ZONA JUG
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT
Opis:	Budući da je poljoprivreda vrlo važna ekonomska aktivnost u Općini, u okviru strateškog koncepta "pametna općina" nužno je poticati lokalne kapacitete za skladištenje i preradu primarnih ratarskih proizvoda. U cilju poticanja razvoja poljoprivrede, Općina će osigurati u svom prostornom planu lokaciju za izgradnju prostora za primarnu preradu žitarica za potrebe pekarske industrije i proizvodnje hrane za životinje i prostora za ukrcaj / iskrcaj i otkup dobara. Kapacitet postrojenja će odgovarati potrebama za lokalnim skladištenjem, kao i preradom proizvoda biljnog ili životinjskog podrijetla (kapacitet do 1 tone po danu, ne obuhvaća preradu: kvasca, industrijskog škroba, sladi, ribljeg brašna i ulja, šećera i duhanskih proizvoda). Općina će na području gospodarske namjene osigurati svu potrebnu infrastrukturu kako bi se pristupilo uređenju ove poduzetničke zone. Predviđeni prostor je u općinskom vlasništvu, a nalazi se uz županijsku cestu. Dio energetskih potreba će se zadovoljavati iz obnovljivih izvora energije (bio-energana), a proizvodnja „zelene“ energije će biti locirana u poduzetničkoj zoni.
Opći cilj:	Razvoj „pametne“ poljoprivrede, lokalne prerade i ruralnog turizma
Planirana vrijednost:	HRK 20,0 milijuna
Financiranje:	ESI fondovi / JLS
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q3 2020. – Q4 2021. Realizacija: Q3 2022. – Q4 2024.

2.2. Područje djelovanja: Obrazovanje, kultura i uvjeti života

NAZIV PROJEKTA	<i>Ilustrativno</i> OBNOVA MLINA I KUĆE PETR – OSNIVANJE CENTRA DIGITALNOG I CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA
Broj projekta:	RP – 2.1.
Lokacija projekta:	HERCEGOVAC
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT
Opis:	Kuća i mlin Petr u naselju Hercegovac su (neregistrirana) industrijska baština koja će se obnoviti i pretvoriti u centar obrazovanja i kreativnih djelatnosti. U okviru ovog projekta će se osigurati infrastrukturni uvjeti za razvoj kreativnih djelatnosti na području Općine te za osnivanje centra dualnog srednjeg te cjeloživotnog obrazovanja u cilju razvoja ljudskog kapitala i povećavanja opće obrazovne razine. Ovaj projekt ima posebno značenje u okviru koncepta "pametno selo". Projekt će se projektirati i realizirati u skladu s III: izmjenama i dopunama PPUO Hercegovac, u samostojećoj građevini.
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“
Planirana vrijednost:	HRK 12,0 milijuna
Financiranje:	ESI fondovi / JLS
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2023. – Q1 2024. Realizacija: Q3 2025. – Q4 2027.

NAZIV PROJEKTA	URBANA REVITALIZACIJA SREDIŠTA OPĆINE
Broj projekta:	RP – 2.2.
Lokacija projekta:	HERCEGOVAC
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT
Opis:	Jedan od najvažnijih projekata stvaranja kvalitetnijih uvjeta života u Općini te stvaranja pretpostavki za razvoj ruralnih usluga "pod jednim krovom". Ovaj projekt bi se odvijao u etapama 2027. g. u slijedećim koracima: • osiguravanje cjelovitog rješenja kako bi se stvorio centralni prostor za pružanje ruralnih usluga stanovnicima, kao i prostor za aktivnosti i događanja na otvorenome; • energetska obnova pročelja postojećih objekata; • interpolacija – izgradnja novog objekta za pružanje ruralnih usluga i općinske službe.
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“
Planirana vrijednost:	HRK 20,0 milijuna
Financiranje:	ESI fondovi / JLS
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2021. – Q1 2022. Realizacija: Q3 2023. – Q4 2026.

NAZIV PROJEKTA	UREĐENJE ZELENIH I JAVNIH POVRŠINA U HERCEGOVCU I OSTALIM OPĆINSKIM NASELJIMA
Broj projekta:	RP – 2.3.
Lokacija projekta:	SVA NASELJA
Vrsta projekta:	KOMPLEMENTARNI PROJEKT
Opis:	Projekt uređenja zelenih i javnih površina je jedan od razvojnih prioriteta kojim se povećava turistička prepoznatljivost i atraktivnost Općine te unapređuje kvaliteta života. Program će se odvijati kroz cijelo strateško razdoblje i uključuje slijedeće projekte: • uređenje zelenih površina, ozelenjavanje i sadnja cvijeća; • uređivanje pješačkih i biciklističkih staza, postavljanje urbane opreme i rasvjetnih tijela.
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“
Planirana vrijednost:	HRK 1,0 milijun
Financiranje:	JLS
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2021. – Q4 2022. Realizacija: Q1 2023. – Q4 2027.

NAZIV PROJEKTA	UREĐENJE SPORTSKO – REKREATIVNOG CENTRA
Broj projekta:	RP – 2.4.
Lokacija projekta:	HERCEGOVAC
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT
Opis:	Za povećavanje kvalitete života u Općini je nužno urediti sportsku infrastrukturu za razvoj rekreativnih sportskih aktivnosti. Budući da na području Općine uspješno djeluje nekoliko sportskih udruga, planira se uređenje sportskog centra sa slijedećim sadržajima: • nogometno igralište s atletskom stazom i manjim tribinama • borilište za košarku i odbojku, te teniski teren • manji servisni objekt. Površina sportsko – rekreativnog centra će odgovarati potrebama, odnosno bit će površine do 5 ha.
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“
Planirana vrijednost:	HRK 1,5 milijun
Financiranje:	ESI fondovi
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2021. – Q1 2022. Realizacija: Q3 2022. – Q4 2023.

NAZIV PROJEKTA	PROŠIRENJE PONUDE DJELATNOSTI TERCIJARNOG SEKTORA U NASELJIMA OPĆINE
Broj projekta:	RP – 2.5.
Lokacija projekta:	HERCEGOVAC – SVA NASELJA
Vrsta projekta:	KOMPLEMENTARNI PROJEKT
Opis:	Za povećavanje kvalitete života u Općini nužno je osigurati dostupnost usluga koje zadovoljavaju sve suvremene potrebe stanovništva u ruralnom području. Iz tog razloga će se poticati proširenje ponude unutar tercijarnog sektora, gdje će se pored razvoja turističkog i ugostiteljskog sektora u Općini, usmjeravati i na razvoj ostalih uslužnih djelatnosti: praonice (automobila, rublja i slično), servisi za popravak (vozila, uređaja), saloni za uljepšavanje i slično.
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“
Planirana vrijednost:	HRK 5,5 milijuna
Financiranje:	ESI fondovi / privatni ulagači
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q4 2020. – Q2 2021. Realizacija: Q4 2021. – Q4 2027.

2.3. Područje djelovanja: Općinska uprava i ruralne usluge

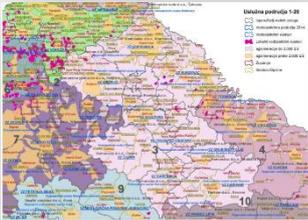
NAZIV PROJEKTA	DIGITALIZACIJA OPĆINSKE UPRAVE
Broj projekta:	RP – 3.1.
Lokacija projekta:	SVA NASELJA OPĆINE
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT
Opis:	Digitalizacija općinske uprave i pružanja ruralnih usluga predstavlja program više projekata digitalne transformacije Općine u cilju stvaranja pretpostavki za ubrzanje ukupnog socio-ekonomskog razvoja na temelju koncepta "pametno selo". Općina će u vremenu 2021. – 2027. pokretati različite projekte povezane s uvođenjem digitalnih tehnologija u općinsku upravu te digitalizaciju usluga koje pruža općinska uprava i njene agencije. Projekte digitalizacije će pokretati Općina samostalno i u suradnji sa susjednim JLS u Županiji.
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“
Planirana vrijednost:	HRK 3,0 milijuna
Financiranje:	ESI fondovi
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2020. – Q1 2021. Realizacija: Q3 2021. – Q4 2022.

NAZIV PROJEKTA	RAZVOJ „PAMETNE“ LOKALNE MOBILNOSTI
Broj projekta:	RP – 3.2.
Lokacija projekta:	SVA NASELJA OPĆINE
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT
Opis:	• Razvoj "pametne" lokalne mobilnosti, odnosno organiziranja lokalnog javnog prijevoza za povezivanje naselja unutar Općine, te s naseljima u susjednim općinama je jedan od projekata unapređenja kretanja stanovnika, posebno roditelja, djece te starijih i manje pokretnih osoba od mjesta stanovanja do mjesta pružanja javnih, zdravstvenih, socijalnih i ostalih ruralnih usluga. • Projekt razvoja lokalne mobilnosti će također biti u funkciji strateškog prioriteta približavanja pružatelja ruralnih usluga stanovnicima Općine. • Ovaj projekt će se također koordinirati sa susjednim JLS u mini-regiji.
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“
Planirana vrijednost:	HRK 1,0 milijun
Financiranje:	JLS / ESI fondovi
Vremenski plan	Projektiranje: Q1 2020. – Q1 2021.
provedbe projekta:	Realizacija: Q1 2021. – Q4 2021.

NAZIV PROJEKTA	IZGRADNJA CENTRA ZA PRUŽANJE USLUGA SMJEŠTAJA I NJEGE STARIJIM OSOBAMA
Broj projekta:	RP – 3.3.
Lokacija projekta:	HERCEGOVAC
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT
Opis:	Planom razvoja Općine do 2027. g. se previda izgradnja centra za starije osobe u kojem bi se objedinile sve usluge namijenjene ovoj populacijskoj skupini stanovnika. Projekte skrbi o starijim osobama EU posebno potiče, ali se programiraju na način integracije starijih osoba u svakodnevni život radno-aktivnog stanovništva. Koncept tzv. "potpomognutog stanovanja" predviđa izgradnju stambenih objekata (odnosno samostojeće građevine u skladu s III. izmjenama i dopunama PPUO Hercegovac) prilagođenih starijoj dobi te centra za pružanje različitih usluga.
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“
Planirana vrijednost:	HRK 20,0 milijuna
Financiranje:	ESI fondovi / JLS / privatni ulagači
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2023. – Q1 2024. Realizacija: Q3 2025. – Q4 2027.

NAZIV PROJEKTA	IZGRADNJA OPĆINSKIH STANOVA
Broj projekta:	RP – 3.4.
Lokacija projekta:	SVA NASELJA OPĆINE
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT
Opis:	Općina će u strateškom razdoblju 2021 – 2027. g. postupno izgrađivati vlastiti stambeni fond u cilju pružanja usluga jeftinog stanovanja mladim bračnim parovima te privlačenja kadrova – ljudskog potencijala koji će se nastanjivati na općinskom području i koji su nužni za razvoj gospodarstva i razvoj ruralnih usluga. Izgradnja općinskih stanova je uobičajena praksa u ruralnim područjima razvijenih zemalja EU. Budući da na području Općine postoje nenastanjeni stambeni objekti, jedna od opcija je preuzimanje ovakvih objekata i prilagođavanje suvremenom stanovanju. Planirana je gradnja općinskih stanova smještenih u samostojećim građevinama (postojećim ili novoizgrađenim), u skladu s III. izmjenama i dopunama PPUO Hercegovac.
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“
Planirana vrijednost:	HRK 10,0 milijuna
Financiranje:	ESI fondovi / JLS / privatni ulagači
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2023. – Q1 2024. Realizacija: Q3 2024. – Q4 2027.

2.4. Područje djelovanja: Prostor, okoliš i energija

NAZIV PROJEKTA		RAZVOJ SUSTAVA ODVODNJE I PROČISTAČA VODA U NASELJIMA U OPĆINI PREMA PROJEKTU „VODNO-KOMUNALNA INFRASTRUKTURA AGLOMERACIJA GAREŠNICA I HERCEGOVAC“
Broj projekta:	RP – 4.1.	
Lokacija projekta:	SVA NASELJA OPĆINE	
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT	
Opis:	Razvoj sustava odvodnje i pročišćavača voda u naseljima u Općini odvija se prema projektu „Vodno-komunalna infrastruktura aglomeracija Garešnica i Hercegovac“ za koji je proveden OPUO postupak 2017. godine prema narednome: Studijska i projektna dokumentacija za izgradnju vodnokomunalne infrastrukture aglomeracija Garešnica i Hercegovac za sufinanciranje iz fondova EU; Elaborat zaštite okoliša – a za koje je doneseno Rješenje Ministarstva zaštite okoliša i energetike od 30. lipnja 2017. godine Projekt zatečen u tijeku. Uslužno područje 3, unutar kojeg se nalazi i Općina, obuhvaća i unapređeno vodoopskrbno područje (osnovna jedinica za obavljanje djelatnosti vodoopskrbe) Garešnica, kao i planiranu aglomeraciju (područje na kojem su stanovništvo i gospodarske djelatnosti dovoljno koncentrirani da se komunalne otpadne vode mogu prikupljati i odvoditi do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda) Hercegovac – Garešnica. Predviđa se proširenje mreže javne odvodnje, kao i gradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na području Općine.	
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“	
Planirana vrijednost:	HRK 110,0 milijuna	
Financiranje:	ESI fondovi / JLS (općina Hercegovac i grad Garešnica)	
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q3 2017. – Q4 2020. Realizacija: Q1 2021. – Q4 2023.	

NAZIV PROJEKTA	PLANIRANJE PROSTORA I OKOLIŠA
Broj projekta:	RP – 4.2.
Lokacija projekta:	SVA NASELJA OPĆINE
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT
Opis:	Planiranje prostora i okoliša – sustavno urbanističko-arhitektonsko planiranje prostora s kojim Općina raspolaže je jedan od razvojnih prioriteta u razdoblju do 2027.g. u cilju očuvanja prirodne baštine, unapređivanja brige o okolišu, razvoja "zelene ekonomije" i ukupnog "pametnog razvoja" te reurbanizacije ruralnog prostora. Ovaj program obuhvaća: • prilagođavanje prostornih planova planu razvoja Općine do 2027. g.; • snimanje postojećeg stanja prostora; • izrada općih i detaljnih urbanističkih planova.
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“
Planirana vrijednost:	HRK 0,3 milijuna
Financiranje:	JLS
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q4 2020. – Q4 2021. Realizacija: Q1 2022. – Q4 2023.

NAZIV PROJEKTA	IZGRADNJA KAPACITETA ZA LOKALNU PROIZVODNJU ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA
Broj projekta:	RP – 4.3.
Lokacija projekta:	HERCEGOVAC
Vrsta projekta:	KOMPLEMENTARNI PROJEKT
Opis:	Općina će u razdoblju do 2027. g. pokrenuti izgradnju lokalnih kapaciteta za proizvodnju električne i toplinske energije proizvedene iz obnovljivih izvora (biomasa). Proizvodni kapaciteti će se izgraditi u partnerstvu s privatnim sektorom. Kapacitet, odnosno snaga postrojenja je do 10MW.
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“
Planirana vrijednost:	HRK 17,0 milijuna
Financiranje:	ESI fondovi / privatni ulagači
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2020. – Q1 2021. Realizacija: Q3 2022. – Q4 2027.

NAZIV PROJEKTA		IZGRADNJA JAVNO DOSTUPNE STANICE ZA NAPAJANJE (PUNIONICE) ELEKTRIČNIH VOZILA
Broj projekta:	RP – 4.4.	
Lokacija projekta:	HERCEGOVAC	
Vrsta projekta:	GLAVNI PROJEKT	
Opis:	„Zelena“ mobilnost se nameće kao važna i sveprisutna tema u kontekstu napora za očuvanjem okoliša. Kako bi se osigurala mogućnost punjenja električnih vozila (automobila, motora, električnih bicikli) potrebno je opremiti i pustiti u pogon punionicu električnih vozila na području Općine. Trebaju se osmisliti i primijeniti programska rješenja za naplatu i analitiku, kao i vršiti nadzor od strane ovlaštenog inženjera. Punionica će biti opremljena priključnim sustavima prema prihvaćenim europskim standardima.	
Opći cilj:	Unapređenje kvalitete života, obrazovanja i razvoj „pametnih ruralnih usluga“ – „grad u selu“	
Planirana vrijednost:	HRK 0,5 milijuna	
Financiranje:	ESI fondovi / JLS	
Vremenski plan provedbe projekta:	Projektiranje: Q1 2020. – Q4 2020. Realizacija: Q2 2021. – Q1 2022.	

3. PROCES PLANIRANJA I IMPLEMENTACIJE RAZVOJNIH PROJEKATA

Iskustvo provedbe strateških projekata koji se temelje na konceptu "Pametna grad" (istraživački projekt ASCIMER je prikupio relevantne empirijske informacije) koji je također primjenjiv i na Općinu, ukazuje na sljedeće glavne činitelje uspješnosti (Slika 2):

1. Uključenost interesnih dionika i definiranje zadataka –

- odgovornost i definiranje zadataka (dodjela zadataka svakom interesnom dioniku koji sudjeluje u implementaciji te dodjela odgovornosti za različite aktivnosti – i moguće neuspjehe – moraju unaprijed biti definirani kako bi se osigurala uspješna implementacija);
- vodstvo i koordinacija (između interesnih dionika mora postojati koordinacija i jasno definirano vodstvo kako bi se olakšao proces implementacije projekata);

2. Uključenost stanovnika –

- kontinuiranost procesa (stanovnici moraju kontinuirano sudjelovati za vrijeme razvoja i trajanja projekata);

3. Višerazinsko upravljanje i pravni okvir –

- stvaranje ad – hoc poduzeća ili lokalnih razvojnih agencija za veće projekte (osnivanje poduzeća za upravljanje projektom može značajno pomoći u implementaciji, moguće je osnivanje i lokalnih razvojnih agencija koje će surađivati s interesnim dionicima u određenim projektima);
- pravni okvir (ključan problem za nabavu u procesu implementacije koji mora biti uzet u obzir);

4. Održivost i učinkovitost

- tržišno natjecanje i poticanje lokalnog razvoja (fokus na održivosti je ključna te je bitno omogućiti lokalnim poduzećima natjecanje u nabavi te promoviranje njihovog sudjelovanja u projektima);

5. Eksternalije

- upravljanje eksternalijama (potrebno je uzeti u obzir moguće pozitivne i negativne učinke te izraditi financijski plan kako bi se eksternalije uravnotežile);

6. Nadzor i prilagodljivo upravljanje

- nadzor nad implementacijom (nadziranje ove faze ključno je zbog više efikasnosti i prilagodbe procesa promjenama u razvoju te mogućnosti prenosivosti);
- upravljanje rizicima (potrebno je upravljati rizicima s obzirom na moguće probleme za vrijeme implementacije);

7. Inovacije i tehnologije

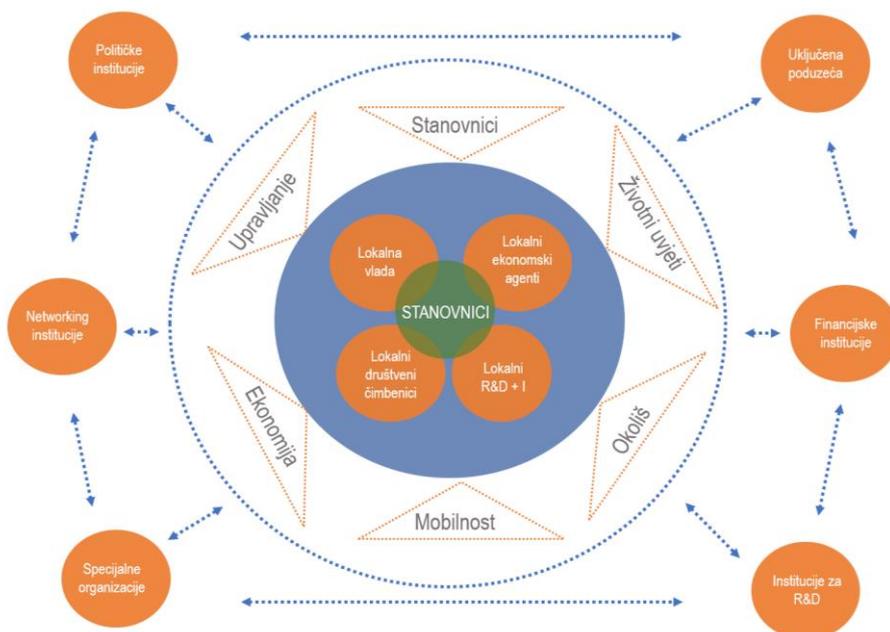
- inovacije u implementaciji (novi pristupi zahtijevaju inovativnu implementaciju kako bi se osigurala uspješnost);
- IT alati za transparentnost i uključenost stanovnika (IT alati predstavljaju glavnu ulogu u uključenosti i sudjelovanju stanovnika);

8. Prijenos znanja

- prijenos znanja u implementaciji (u ovoj fazi ključno je promatrati i druga iskustva u području, potrebno je kontaktirati stručnjake i interesne dionike s iskustvom u implementaciji sličnih projekata kako bi se osigurao uspjeh); i,

9. Vidljivost projekata.

Slika 2: Uključenost i alokacija odgovornosti ključnih dionika

Izvor: ASCIMER – Governance and implementation of Smart City projects in the Mediterranean / Prilagodba T&MC Croatia

Plan razvoja Općine, Katalog razvojnih projekata i Akcijski plan usvaja općinsko vijeće kao svoje ključne političke projekte.

Odgovornost operativne pripreme projekata preuzimaju Jedinствeni upravni odjel i ostale nadležne službe u Općini. Svaki implementacijski projekt ili skupina projekata mora imati svog voditelja i projektni tim. Odgovornosti voditelja projekta i njegovog projektnog tima su sljedeće:

- Izrada projektnog plana;
- Priprema projektne i studijske dokumentacije;
- Izbor optimalnog modela financiranja;
- Izrada prijave za korištenje EU fondova;
- U suradnji sa ostalim nadležnim službama u Općini osiguranje bankarskog međufinanciranja (HBOR, komercijalne banke);
- Organiziranje javne nabave te ugovaranje radova na projektu;

- Upravljanje projektom i uspostavljanje sustava kontrolinga; i
- Osiguranje informiranja i vidljivosti projekta.

3.1. Financiranje projekata

Za financiranje razvojnih projekata Općini su na raspolaganju sljedeći izvori:

1. Potpore iz strukturnih i kohezijskih fondova EU kroz operativne programe i natječaje koje raspisuju provedbena tijela u Republici Hrvatskoj;
2. Potpore iz makro-regionalnih politika EU; i,
3. Potpore iz nacionalnih izvora – državnog proračuna Republike Hrvatske.

Osim potpora (bespovratnih sredstava) Općina može koristiti i kreditno financiranje projekata iz programa financiranja razvojnih projekata Hrvatske banke za obnovu i razvitak koja kreditira razvojnih projekata jedinica lokalne samouprave direktno i u suradnji s komercijalnim bankama.

Od ostalih načina financiranja, dostupan je i model javno-privatno partnerstvo (JPP) koji se odnosi na kooperativno djelovanje javnog sektora s privatnim sektorom u proizvodnji javnih proizvoda ili pružanju javnih usluga.

U Bledskoj deklaraciji za pametniju budućnost ruralnih područja u EU, iz 2018. g., ističe se potreba da se na razini EU u financijskoj perspektivi 2021 – 2027. i dalje radi na instrumentima ulaganja u razvoj „pametnih sela“. Pored ENRD – ove tematske skupine, odnosno EU akcije za pametna sela, tematikom „pametnog sela“ bavi se i u 2019. g. formirana među-skupina Europskog parlamenta, „Pametna sela za ruralne zajednice“, koja potiče stvaranje holističkog okvira politika EU – a kroz buduću Europsku ruralnu agendu, a s ciljem daljnjeg razvoja pametnih, održivih ruralnih društava. Navedeno ukazuje na snažnu usmjerenost EU – a razvoju „pametnih sela“, kao i na potencijalni rast dostupnih sredstava u financijskoj perspektivi 2021 – 2027. kroz EFSI, ESIF i druge investicijske instrumente, za projekte koji će pridonositi stvaranju „pametnih“ ruralnih zajednica. Slijedom toga, Općina će pripremati odgovarajuće implementacijske projekte koji će biti predloženi za sufinanciranje iz nacionalnih izvora razvojnih potpora i pomoću financijskih instrumenata ESIF – a.

4. MONITORING I EVALUACIJA

Monitoring je sustavni i rutinski proces prikupljanja podataka i informacija iz projekata kojim se implementira dokument Katalog razvojnih projekata.

Monitoring sustav se sastoji od:

- Praćenja efikasnosti upotrebe resursa i ostvarivanja prethodno postavljenih projektnih ciljeva i pokazatelja,
- Prikupljanja iskustvenih podataka s ciljem korekcija projektnih aktivnosti i unapređenja prakse strateškog planiranja razvoja Općine i projektnog vođenja u budućnosti,
- Prikupljanja informacija za proces evaluacije.

Monitoring je proces koji se uspostavlja u fazi izrade i traje za vrijeme trajanja implementacije Kataloga razvojnih projekata. Monitoring predstavlja provjeru napretka implementacije i projektnih aktivnosti u odnosu na plan. Proces monitoringa sastoji se od dvije komponente:

1. Uspostavljanje sustava prikupljanja informacija – monitoring informacijskog sustava,
2. Prikupljanje i obrada podataka.

Sistemske prikupljeni podaci se obrađuju i računaju se indikatori.

Za proces monitoringa su važne sljedeće grupe ulaznih podataka:

1. Financijski podaci - informacije o projektnim budžetima i informacije o utrošenim financijskim sredstvima,
2. Empirijski (fizički) podaci - podaci iz kojih se računaju indikatori učinaka,
3. Administrativni podaci - informacije o napretku projektnih radova (u kojoj fazi se projekt nalazi).

Cilj obrade podataka je transformacija kvantitativnih podataka u informacije koje su relevantne donositeljima odluka.

Evaluacija je sistematsko i objektivno ocjenjivanje napretka projekta ili potpunosti projekta nakon njegovog završetka. Procesom evaluacije se ocjenjuju podaci i informacije u cilju pripremanja izvještaja za donositelje strateških odluka. Evaluacija pomaže u donošenju zaključaka u vezi četiri najvažnijih aspekata intervencije:

- Strateškog značaja intervencije (projekta),
- Efikasnosti korištenja resursa,
- Učinku intervencije na ostvarenje postavljenih strateških ciljeva,

- Dugoročnoj održivosti intervencije (projekta).

Evaluacija mora pronaći odgovore na sljedeća pitanja:

1. Je li intervencija imala efekta; ako je koliki je učinak intervencije, pozitivan ili negativan?
2. Zašto intervencija proizvodi planirane (i neplanirane) učinke?

Informacije koje su prikupljene u vezi s gornjim aspektima monitoringa predstavljaju bazu za evaluacijsku analizu.

Tablica 2: Vrste evaluacija

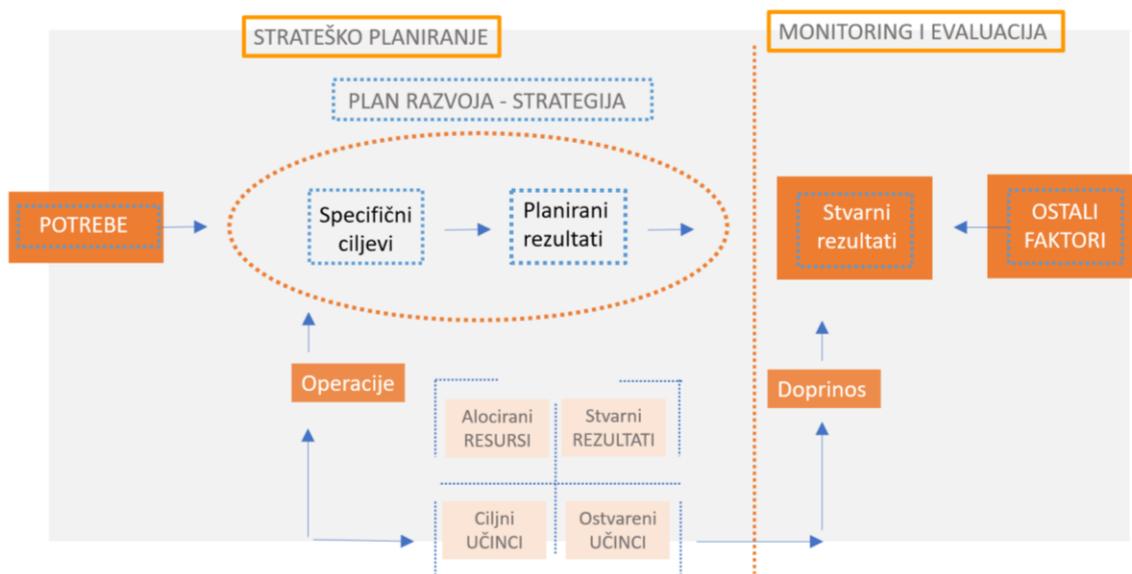
VRSTA EVALUACIJE	AKTIVNOSTI
PRETHODNA (ex – ante evaluacija)	• Provjera realističnosti i izvedivosti strateških ciljeva i ključnih projekata • Provjera fiskalnih (financijskih) kapaciteta Općine u odnosu na financijske aspekte planiranih projekata • Izvještaj o ex – ante evaluaciji
PERIODIČNA (interim evaluacija)	• Kontrola napretka projekata • Izrada redovnih periodičnih izvještaja o napretku implementacije Ažuriranja strategije
NAKNADNA (ex – post evaluacija)	• Analiza pojedinačnih projekata i njihovih učinaka • Rekapitulacija i ocjena strateškog plana i njegove implementacije u cjelini • Analiza ključnih faktora uspjeha / neuspjeha • Rekapitulacija naučenih lekcija

Izvor: T&MC Group

Vrste evaluacija su prikazane na u Tablici 2. Ex-ante evaluacija provodi se na početku procesa strateškog planiranja razvoja Općine. Tokom implementacije se provodi evaluacija napretka implementacije i projektnih aktivnosti. Na kraju strateškog razdoblja i početka novog izrađuje se ex-post evaluacija. Općinska uprava je odgovorna za uspostavljanje procesa monitoringa i evaluacije. Unutar uprave uspostaviti će se centralni tim za upravljanje procesom implementacije Kataloga razvojnih projekata.

:

Slika 3: Ilustracija odnosa između planiranih i stvarnih rezultata intervencije

Izvor: Europska komisija – Vodič za monitoring i evaluaciju / Prilagodba T&MC Group

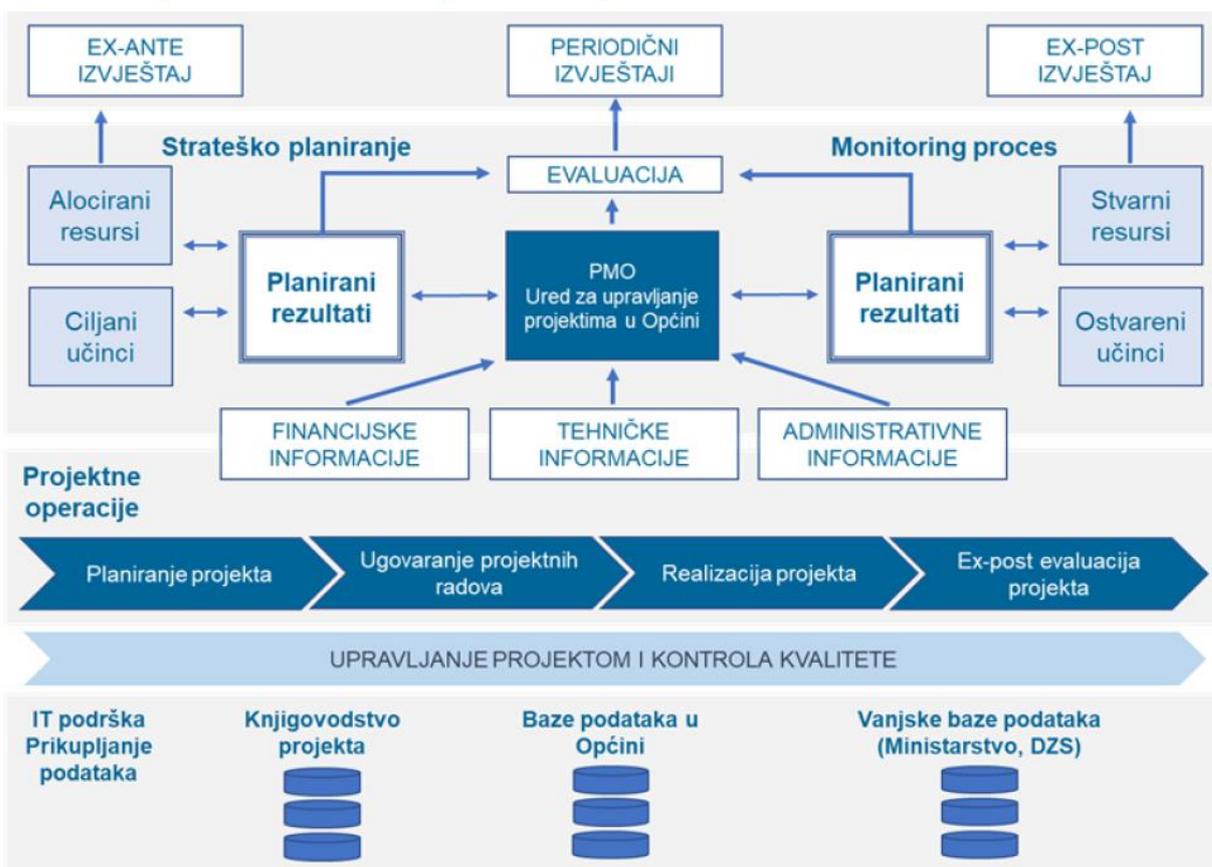
Planirani rezultati (indikatori) moraju biti:

- Povezani s Planom razvoja - moraju obuhvatiti samu suštinu rezultata intervencije koja se planira (Slika 3);
- Normativni - moraju imati jasnu normativnu interpretaciju o smjeru kretanja i rezultatu;
- Robusni - moraju biti pouzdani i statistički potvrđeni; i,
- Prikupljeni na vrijeme - indikatore koje nije moguće statistički obuhvatiti u realnom vremenu ne treba planirati.

Sustav monitoringa i evaluacije uspostavlja općinska uprava, a sastoji se od četiri razine:

1. Razina strateškog planiranja, upravljanja projektima implementacije i monitoringa;
2. Razina pojedinačnih projekata implementacije;
3. Razina evaluacije i izvještavanja; i,
4. Razina prikupljanja podataka i IT podrška.

Slika 4: Mapa sustava monitoringa i evaluacije

Izvor: T&MC Group

Centralno mjesto sustava monitoringa i evaluacije zauzima "PMO – Program management office" - Ured za upravljanje projektima za implementaciju PI. Na ovom mjestu se odvija proces monitoringa i evaluacije. PMO prikuplja kvantitativne i kvalitativne informacije do managementa pojedinačnih projekata, službi unutar Općine kao i vanjskih baza podataka (npr. vladina ministarstva, vladine agencije, DZS i dr.). Implementacijski projekti se pojedinačno planiraju, imaju svoj projektni tim, projektnu organizaciju i kontrolu kvalitete projektnih radova. Za pojedinačne implementacijske projekte vodi se projektno knjigovodstvo kako bi se prikupili kvantitativni podaci. Kvalitativne informacije u samom projektu prikuplja projektni management. Na razini evaluacije provodi se evaluacijski proces koji se najčešće eksternalizira. Evaluatori izrađuju ex-ante i ex-post izvještaje, dok periodične izvještaje izrađuje PMO. Za sustav monitoringa i evaluacije potrebno je osigurati adekvatnu IT opremu.

POPIS SLIKA

Slika 1: Proces pripreme i realizacije implementacijskih projekata	6
Slika 2: Uključenost i alokacija odgovornosti ključnih dionika	25
Slika 3: Ilustracija odnosa između planiranih i stvarnih rezultata intervencije	29
Slika 4: Mapa sustava monitoringa i evaluacije.....	30

POPIS TABLICA

Tablica 1: Područja djelovanja, razvojni projekti i operativni ciljevi razvoja Općine do 2027. g.	2
Tablica 2: Vrste evaluacija	28